

space
tu môžeš rásť

DĎ BRÝ KRAJ
Rozvojová agentúra BBSK, n.o.

 BANSKOBYSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

STRATÉGIA

CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

RIMAVSKÁ SOBOTA

NA ROKY 2022 - 2023

V RÁMCI PROJEKTU
OVERENIE MODELU CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU V BBSK

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Operačného programu Ľudské zdroje.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

www.esf.gov.sk

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

www.ludsketzdroje.gov.sk

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.employment.gov.sk

OBSAH

1.	VÝCHODISKÁ.....	6
1.1.	REGIONÁLNA ÚROVEŇ	6
1.1	NÁRODNÁ ÚROVEŇ.....	6
1.2	EURÓPSKA ÚROVEŇ	7
2.	VÍZIA, MISIA, HODNOTY A PRINCÍPY	7
2.1	VÍZIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE	7
2.2	MISIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE	7
2.3	PRINCÍPY CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE	8
2.4	HODNOTY CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU RIMAVSKÁ SOBOTA:.....	9
3.	CIEĽOVÁ SKUPINA A MODEL CENTRA.....	10
3.1	CIEĽOVÁ SKUPINA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE.....	10
3.2	MODEL CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE	12
4.	VÝSTUPY Z ANALITICKEJ ČASTI	17
4.1	ANALÝZA STAVU A PROSTREDIA.....	17
4.1.1	ŠTATISTIKY ÚRADU PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY RIMAVSKÁ SOBOTA.....	17
4.1.2	ANALÝZA ORGANIZÁCII A AKTÉROV V OKRESE RIMAVSKÁ SOBOTA	18
4.2	MAPOVANIE POTRIEB CIEĽOVEJ SKUPINY	23
4.3	JAVY A POTREBY MLADÝCH ĽUDÍ V OKRESE RIMAVSKÁ SOBOTA.....	25
5.	PRIORITNÉ OBLASTI V CENTRE PRÁCE S MLÁDEŽOU RIMAVSKÁ SOBOTA.....	26
6.	EVALVÁCIA.....	28
7.	ZÁVER.....	29
8.	PRÍLOHY	30
	PRÍLOHA Č.1: AKČNÝ PLÁN CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE RIMAVSKÁ SOBOTA	30
	PRÍLOHA Č.2.: DOTAZNÍK.....	36

AUTORSKÝ TÍM

Mgr. Andrea Hajduková

koordinátorka centra práce s mládežou Rimavská Sobota
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Roman Bolčo

odborný pracovník centra práce s mládežou Rimavská Sobota
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Attila Ádám

odborný pracovník centra práce s mládežou Rimavská Sobota
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Zuzana Jakabšicová

odborná pracovníčka centra práce s mládežou Rimavská Sobota
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Bc. Lenka Ballová

odborná poradkyňa pre podporované zamestnávanie centra práce s mládežou Rimavská Sobota
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

ODBORNÍ KONZULTANTI:

Mgr. Lucia Sivoková

koordinátorka centier práce s mládežou
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Ing. Veronika Sviteková

koordinátorka centier pre podporované zamestnávanie
ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Jolana Nátherová

CKO – Centrum komunitného organizovania
OZ Nádej deťom

Mgr. Aneta Chlebničianová

Nadácia pre deti Slovenska

Mgr. Jana Šolcová, PhD.

sociálna pracovníčka, vysokoškolská pedagogička
Katedra sociálnej práce, Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

© **ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.**

Námestie SNP 1/A, 974 01 Banská Bystrica | space@dobrykraj.sk | www.tvojspace.sk

space
tu môžeš rásť

ZOZNAM SKRATIEK:

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CPM RS	Centrum práce s mládežou Rimavská Sobota
CPPPaP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CS	Cieľová skupina
MRK	Marginalizované rómske komunity
NEET	Not in Education, Employment or Training
NS	Náhradná starostlivosť
SŠ	Stredná škola
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TP	Trh práce
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
VŠ	Vysoká škola
ZP	Zdravotne postihnutý
ZŠ	Základná škola

ZOZNAM TABULIEK:

Tabuľka 1: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v okrese Rimavská Sobota v mesiaci 02/2022	
.....	18
Tabuľka 2: Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v mesiaci 02/22 v okrese Rimavská Sobota	
.....	18
Tabuľka 3: Rozdelenie podľa CS, ktorej sa organizácie a inštitúcie v okrese RS venujú	19
Tabuľka 4: Rozdelenie organizácií a inštitúcií v okrese RS podľa oblasti záujmu	19
Tabuľka 5: Organizácie a inštitúcie v okrese RS, s ktorými plánujeme spoluprácu pri CS NEET	20

ÚVOD

Úlohou novovytvorených centier SPACE je cielene a vedome rozvíjať kompetencie mladých ľudí. Pod prácou s mládežou rozumieme cieľavedomú činnosť, ktorá reaguje na potreby mladých ľudí a vedie k pozitívnemu rozvoju ich osobnosť, aby sa dokázali plnohodnotne uplatniť v živote a neupadli do statusu NEET. Je založená na dobrovoľnej účasti mládeže, partnerského prístupu a vzájomného rešpektu.

Stratégia Centra práce s mládežou Rimavská Sobota na roky 2022 a 2023 vznikla v rámci Národného projektu Overenie modelu Centier práce s mládežou v BBSK. Pilotný projekt zahŕňa vytvorenie siedmich centier práce s mládežou, ktorých cieľom je priniesť nový nástroj práce s mládežou najmä za účelom znižovania početnosti skupiny NEET a overiť tento model v praxi.

Prvá časť stratégie (kapitoly 1-3) predstavuje navrhnutý nový pilotný model centra. Bližšie špecifikuje cieľovú skupinu, na ktorú sa centrum zameriava, činnosti v modeli centra a princípy, ktorými sa riadi pre napĺňanie svojich cieľov.

Druhá časť stratégie (kapitoly 4-7) opisuje priebeh analytickej časti a jej výsledky. Súčasťou analytickej časti je analýza prostredia a stavu, týkajúca sa už existujúcich organizácií, inštitúcií a poskytovaných služieb pre cieľové skupiny v danom regióne a tiež mapovanie potrieb mladých ľudí prostredníctvom terénneho prieskumu, fokusových skupín a dotazníka.

Na základe výsledkov analytickej časti boli identifikované javy ovplyvňujúce cieľovú skupinu a určené prioritné oblasti v rámci navrhnutého modelu centra, personálneho obsadenia centra a cieľov projektu. Zároveň bol vytvorený Akčný plán centra, ktorý reaguje na prioritné oblasti. Definuje hlavné ciele pre všetky cieľové skupiny, konkrétne opatrenia a merateľné ukazovatele napĺňania týchto opatrení. Obsahuje podrobný plán z toho vyplývajúcich aktivít, ich frekvenciu a plán zapojenia partnerov na spoluprácu.

1. VÝCHODISKÁ

Cieľom projektu "Space" je overiť pilotný model prístupu k práci s mládežou pre podporu zamestnanosti a vypracovať regionálnu štúdiu uplatniteľnosti modelu centier práce s mládežou ako nástroja práce s mládežou, starostlivosti o mládež a podpory zamestnanosti mladých s cieľom predchádzať ich upadnutiu do statusu NEET. Cieľovou skupinou sú NEET vo veku od 13 do 30 rokov s dôrazom na ženy, MRK, osoby so zdravotným znevýhodnením, migrantov, súčasných a bývalých klientov CDR a žiakov ZŠ a SŠ, ktorí sú najviac ohrození situáciou NEET.

1.1. REGIONÁLNA ÚROVEŇ

Na lokálnej úrovni je ťažiskový dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Rimavská Sobota pre obdobie 2014 - 2020 ", dostupný na internetovej adrese www.rimavskasobota.sk. Časť 1.2 s názvom "Socio-ekonomická analýza" obsahuje zdravotnícke, sociálne a vzdelávacie inštitúcie, ktoré pracujú s mladými od 13 do 30 rokov. Okrajovo je spomenutá aj problematika marginalizovaných skupín. Dokument však obsahuje najmä štatistické údaje, koncepcia práce s mládežou absentuje.

1.1 NÁRODNÁ ÚROVEŇ

Na národnej úrovni vychádzajú hlavné myšlienky projektu z nasledujúcich dokumentov:

- Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožňuje koncentráciu nástrojov, opatrení a prirodzene aj peňažných zdrojov na rozširovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja a zamestnanosti;
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020, ktorá sa zaoberá riešeniami problematiky zamestnávania mladých ľudí;
- Národný plán implementácie záruky pre mladých ľudí v SR, ktorý rieši rozvoj zamestnateľnosti mladých ľudí tzv. NEET;
- Národný program pre učiace sa regióny - špecificky pre tvorbu motivačného prostredia;
- Stratégia SR pre mládež na roky 2021 – 2028, ktorá v rámci desiatich kľúčových oblastí obsahuje 100 konkrétnych merateľných opatrení, prostredníctvom ktorých štát prispeje k zvyšovaniu kvality života mladých ľudí na Slovensku. Stratégia navrhuje opatrenia, ktoré sú výsledkom konštruktívneho dialógu mládeže so zástupcami verejnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, a mimovládneho sektora. (dostupné na

https://www.minedu.sk/data/files/11043_strategia-slovenskej-republiky-pre-mladez-na-roky-2021-2028.pdf)

- **Zákon o podpore práce s mládežou** č. 282/2008 Z. z., ktorý definuje podporu práce s mládežou, neformálne vzdelávanie, financovanie, akreditáciu vzdelávacích programov a dobrovoľníctvo v oblasti práce s mládežou.

1.2 EURÓPSKA ÚROVEŇ

Na európskej úrovni sú ťažiskové dokumenty:

- Partnerská dohoda SR na programové obdobie 2014 – 2020;
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2014 o aspektoch zamestnanosti a sociálnych aspektoch stratégie Európa 2020 (programové obdobie 2014 – 2020);
- Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí (2020/C 372/01);
- Stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (posilnenie žien na trhu práce už na úrovni SŠ, predovšetkým zo znevýhodneného prostredia);
- Stratégia EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027 - v tomto období bude spolupráca členských štátov EÚ zameraná na podporovanie účasti mládeže na demokratickom živote, spájanie mladých ľudí v EÚ aj mimo nej s cieľom podporovať dobrovoľníctvo a solidaritu,
- vzdelávaciu mobilitu a medzikultúrne poznanie a posilňovanie postavenia mládeže prostredníctvom kvality, inovácie a uznania práce s mládežou (zdroj: www.minedu.sk/12199-sk/europska-unia).

2. VÍZIA, MISIA, HODNOTY A PRINCÍPY

2.1 VÍZIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

Našou víziou je žiť vo svete, v ktorom má každý mladý človek rovnakú šancu využívať svoj potenciál, žiť život podľa vlastných predstáv a stať sa plnohodnotným členom spoločnosti.

2.2 MISIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

Vytvoriť dostupný priestor, kde nájde bezpečie a oporu mladý človek, ktorý sa ocitol v zložitej životnej situácii. Budovať vzťahy, ktoré ho zmocňujú na jeho ceste životom. Ponúknuť komplexné

služby rozvoja, podpory a poradenstva. Byť miestom inšpirácie a objavovania svojho potenciálu, kde je každý mladý človek prijatý, vypočutý a rešpektovaný.

2.3 PRINCÍPY CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

- **Bezpečný priestor** – Budovanie bezpečných vzťahov cez rešpektujúci a partnerský prístup a atmosféry bezpodmienečného prijatia. Všetky aktivity centra sú realizované so zreteľom na rešpektovanie vôle, ochrany dôstojnosti, súkromia a ďalších ľudských práv.
- **Inovácie** – Centrá reflektujú na aktuálne potreby mladých ľudí pri vytváraní programov, aktivít a poskytovaných služieb, ktoré odzrkadľujú moderné, alternatívne a inovačné trendy so zreteľom na individualitu jednotlivca a najnovšie poznatky z oblasti psychológie, rozvoja životných a digitálnych zručností pre 21. storočie.
- **Inklúzia** – Cez princíp inklúzie v centre chceme mladým ľuďom dať možnosť získať reálny obraz o odlišnosti v spoločnosti, naučiť sa vnímať odlišnosti, schopnosť riešiť problémy v rôznorodých kolektívoch, naučiť sa byť tolerantný, mať rešpekt pred inými názormi a argumentačný spôsob vyrovnávania sa s tými z nich, ktoré odporujú našim vlastným presvedčeniam.
- **Dostupnosť služieb, priestoru, možností, informácií** – Pre mladých ľudí sú služby v centrách poskytované bezodplatne.
- **Dobrovoľnosť** – Účasť na programoch, aktivitách a poskytovaných službách v centrách je pre mladých ľudí dobrovoľná.
- **Rešpekt a prijatie** – V centrách sa správame k mladým ľuďom tak, aby to nezraňovalo ich ľudskú dôstojnosť a práva. Rešpektujeme ich odlišnosti a vyzdvihujeme ich individualitu. Prijímame fakt, že ľudia sa navzájom líšia a každý z nás je jedinečný.
- **Dôvera** – Dôvera je pre prácu s mladými ľuďmi základom pre vytvorenie bezpečného vzťahu, v ktorom sa mladý človek môže rozvíjať, spoznávať a prijímať seba samého. V centrách prostredníctvom týchto vzťahov, dávame mladým ľuďom priestor zdieľať aj najosobnejšie témy pri dodržiavaní diskretnosti.
- **Nenasilná komunikácia** – Pre spoluprácu je nevyhnuté nadviazať spojenie, vzájomne si porozumieť, vcítiť sa do toho druhého, pochopiť jednu i druhú stranu a na základe toho hľadať najlepšie možné riešenie. Základnými piliermi nenásilnej komunikácie je orientácia

v sebe, úprimné sebvýjadrenie a empatické počúvanie tzn. pochopiť, čo sa deje v druhom, čo sú skutočné potreby.

- **Participácia mladých ľudí** – Participácia mladých ľudí aktivizuje, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za svoje konanie a správanie. Mladí ľudia v centre majú možnosť spolupodieľať sa na tvorbe a realizácii programov a projektov. Podporujeme ich spoluprácu aj s partnerskými organizáciami.
- **Proaktivita** – Oceňujeme iniciatívu jednotlivca i skupín. Pracujeme efektívne s nadšením a odhodlaním ku zmene. Zreálňujeme očakávania a budujeme rezilienciu voči odmietnutiu či zlyhaniu u mladých ľudí. Dôverujeme v potenciál mladých ľudí rozvíjať svoju osobnosť. Podporujeme progres jednotlivca a proces sebapoznávania.
- **Zodpovednosť a odbornosť** – Súčasťou našej práce je neustále vzdelávanie sa v rôznych oblastiach, tak aby sme širili overené, kvalitné informácie a služby v snahe zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre rozvoj mladých ľudí a ich zdravého úsudku.
- **Ekologická a ekonomická vyváženosť** – Vyhodnocovanie a nastavovanie programov a aktivít centier za účelom minimalizácie vplyvu na životné prostredie a trvalej udržateľnosti za spoluúčasti mladých ľudí.

2.4 HODNOTY CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU RIMAVSKÁ SOBOTA:

- **Pomoc druhým** – v zmysle “pomoc k svojpomoci”, čiže pomôcť druhým tak, aby si neskôr dokázali pomôcť sami a uplatnili sa v živote a spoločnosti
- **Dôvera** – je základom akéhokoľvek vzťahu, ale veľmi dôležitá je aj dôvera v seba samého, vo svoje schopnosti
- **Tolerancia** – tolerancia neznamená, že sa stotožňujeme s názorom niekoho iného, ale že mu umožníme mať svoj vlastný názor a rešpektujeme ho
- **Istota a bezpečie** – bezpodmienečné prijatie hlavne vo chvíľach, v ktorých si nie sme istí sami sebou a nevieme sa sami rozhodnúť
- **Humor** – je špecifickým typom zážitku, ktorý je založený na sociálnej interakcii a aj v zložitých situáciách dokáže prekonávať bariéry a spájať na prvý pohľad nespojitelné
- **Priateľstvo** – mať v živote skutočného priateľa je vzácnosť a byť pre iného človeka priateľom, je ešte väčšia

- **Slušnosť** – *"Slušnému človeku nikto nemusí vysvetľovať, čo je to slušnosť."* My v centre veríme, že sa nachádza v každom človeku.

3. CIEĽOVÁ SKUPINA A MODEL CENTRA

3.1 CIEĽOVÁ SKUPINA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

V rámci modelu Centier práce s mládežou na regionálnej úrovni sú cieľovou skupinou: **NEET od 13 do 30 rokov** s dôrazom na ženy, MRK, osoby so ZP, migrantov, súčasných a bývalých klientov centier pre deti a rodiny, iné zraniteľné a znevýhodnené osoby a s dôrazom na **žiacov základných a stredných škôl** vrátane žiakov so ŠVVP, ktorí sú najviac ohrození situáciou NEET. Uvedeným sa zameriavame na aktuálnych a taktiež potenciálnych NEET.

NEET - neaktívna osoba (osoba, ktorá nie je zamestnaná ani v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy)

- **Osoba, ktorá sa o niekoho stará** (o vlastné dieťa, o rodiča) s dôrazom na rodiča, ktorý poberá materskú dávku alebo rodičovský príspevok, a ktorý
 - nebol aktívny na trhu práce
 - nemá ukončenú školskú dochádzku
- **Osoba so zdravotným znevýhodnením**, ktorá
 - je uznaná za invalidnú
 - nie je uznaná za invalidnú, ale má dlhodobé zdravotné postihnutie znižujúce jej telesné, duševné a zmyslové schopnosti, ktoré bránia jej plnohodnotnému a účinnému zapojeniu sa do pracovného prostredia v porovnaní so zdravou fyzickou osobou
- **Demotivovaný (odradený) mladý človek**
 - Ide o osobu, ktorá prestala veriť, že dokáže nájsť vhodnú prácu alebo na žiadnu dobrú prácu nemá dostatočné predpoklady
- **Znevýhodnená osoba, alebo zraniteľná osoba**
 - Osoba z marginalizovanej rómskej komunity

- Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti (bývalí maloletí s nariadenou ústavnou starostlivosťou - Centier pre deti a rodiny, náhradnou osobnou starostlivosťou a pestúnskou starostlivosťou)
- Osoba s predčasne ukončenou školskou dochádzkou
- Osoba sociálne nezaradená do spoločnosti (bezdomovec, závislosť, kriminalita,...)

NEET - nezamestnaná osoba (uchádzač o zamestnanie)

- Osoba vo veku od 15 do 30 rokov aktívne hľadajúca zamestnanie (evidovaná na ÚPSVaR), ktorá sa nezúčastňuje na vzdelávaní alebo odbornej príprave
- Osoba z marginalizovanej rómskej komunity
- Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti (bývalí maloletí s nariadenou ústavnou starostlivosťou - Centier pre deti a rodiny, náhradnou osobnou starostlivosťou a pestúnskou starostlivosťou)
- Osoba s predčasne ukončenou školskou dochádzkou
- Absolventi stredných a vysokých škôl
- Dlhodobá nezamestnaná osoba
- Osoba sociálne nezaradená do spoločnosti (bezdomovec, závislosť, kriminalita,...)

Žiak ZŠ

- Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity
- Žiaci zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Žiaci s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou
- Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Žiaci končiacich ročníkov
- Žiaci ohrození sociálno-patologickými javmi

Žiak SŠ

- Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity
- Žiaci zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Žiaci s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou
- Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

- Žiaci končiacich ročníkov
- Žiaci ohrození sociálno-patologickými javmi

Študent VŠ

- Študent z marginalizovanej rómskej komunity
- Študent zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Študent s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou
- Študent demotivovaný, váhavý, neistý

Migrant

- Osoba do 30 rokov, ktorá sa nachádza mimo územia štátu, ktorej je občanom alebo štátnym príslušníkom

3.2 MODEL CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

I. ZÍSKAVANIE A ANALÝZA INFORMÁCIÍ O CIEĽOVEJ SKUPINE A PRÁCI S CIEĽOVOU SKUPINOU V PÔSOBNOSTI CENTRA A VYTVORENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

- **Analýza prostredia** - zber informácií a dát spojených s tým, v akom kontexte (spoločensko-sociálno-ekonomicko-kultúrnom) žije cieľová skupina. Napríklad demografické údaje a štruktúra - o aký počet cieľovej skupiny ide, v akom sú veku, aká je ich rodinná, sociálna, ekonomická situácia, aké majú možnosti na vzdelanie, aké majú možnosti zamestnania, aké možnosti majú vo voľnom čase, do koho kompetencie patria, kto sa o nich stará, aké inštitúcie a organizácie, aktéri sa im venujú a aká je ich úloha, či aké majú možnosti zapájať sa do života komunity. Rovnako zisťujeme, ktoré oblasti ešte nie sú dostatočne pokryté v danom okrese.
- **Analýza stavu** - opis súčasného stavu informácii z analýzy prostredia – napríklad ktoré inštitúcie fungujú, ktoré nie, aké služby poskytujú, koľko osôb cieľovej skupiny ich navštevuje a využíva ich služby, či cieľová skupina využíva príležitosti, ktoré okolo seba má a prečo. V tejto časti analýzy sa snažíme nájsť prepojenie, súvislosti a porozumieť súčasnému stavu.

- **Mapovanie potrieb cieľovej skupiny** – zisťovanie potrieb cieľovej skupiny cez:
 - zdroje existujúcich informácií napr.: prieskumy a výskumy, ktoré zisťujú, akým celospoločenským alebo regionálnom výzvam cieľová skupina aktuálne čelí a čo je ich príčinou. Zdroje nám umožňujú zistiť, aké kompetencie cieľovej skupine chýbajú z pohľadu zamestnávateľov, či a nakoľko sa zaujímajú o veci verejné.
 - priame zisťovanie od cieľovej skupiny, kde zisťujeme čo im chýba, čomu by sa chceli venovať a ako, čo podľa nich funguje dobre a čo nie, o akých možnostiach vedia, prečo ich (ne)využívajú, čo naozaj chcú a čo z toho aj skutočne potrebujú. Realizujú sa formou dotazníkov, fokusových skupín, rozhovorov a prieskumu v teréne.
- **Mapovanie a identifikácia NEET a rizikových skupín NEET**
 - **Mapovanie NEET a faktorov vplývajúcich na ich status**
 - Mapovanie aktuálneho postavenia NEET v rámci *pôsobnosti centra* smerom k ich zamestnateľnosti a identifikácia faktorov, ktoré ovplyvňujú ich status (mapovanie faktorov vplývajúcich na status NEET)
 - Mapovanie aktuálneho postavenia NEET v rámci *pôsobnosti inštitúcií a organizácií* smerom k ich zamestnateľnosti a identifikácia faktorov, ktoré ovplyvňujú ich status (mapovanie faktorov vplývajúcich na status NEET u klientov inštitúcií a organizácií)
 - **Mapovanie skupín ohrozených NEET**
 - Mapovanie aktuálneho stavu potenciálne ohrozených žiakov končiacich ročníkov základných a stredných škôl a ich charakteristika s cieľom identifikácie kľúčových faktorov smerom k ohrozeniu statusom NEET realizované prostredníctvom osobných rozhovorov a dotazníkov
 - Mapovanie follow-up situácie u absolventov
- **Tvorba stratégie centra** - vytvorenie strategického dokumentu vychádzajúceho zo získaných informácií z analýzy prostredia, stavu, mapovania potrieb cieľovej skupiny, mapovania a identifikácie faktorov a ohrození vplývajúcich na status NEET, obsahom, ktorého sú :

- Prioritné oblasti práce s cieľovou skupinou
- Akčný plán v rovine činností a aktivít Modelu centra práce s mládežou
- Nástroje evalvácie jednotlivých cieľov akčného plánu a následná aktualizácia aktivít a činností vplývajúcich na znižovanie početnosti NEET.
- Evalvacia napĺňania stratégie a akčného plánu centra

II. OBLASŤ PRÁCE S CIEĽOVOU SKUPINOU A AKTÉROV V PÔSOBNOSTI CENTRA

- **Vytvorenie bezpečného priestoru a partnerstiev pre cieľovú skupinu a aktérov v regióne**
 - Spolubytie a prijatie v otvorenom priestore priateľskom k cieľovej skupine
 - Otvorené centrum pre cieľovú skupinu na zabezpečenie organizovaných záujmových a rozvojových aktivít
 - Otvorené centrum pre cieľovú skupinu, za účelom pre neformálneho stretávania sa
 - Poskytnutie možností využitia priestorov pre iné organizácie pracujúce s cieľovou skupinou
 - Sietovanie partnerov/aktérov pracujúcich s cieľovou skupinou za účelom spolupráce
 - Organizovanie podujatí v spolupráci s partnermi
- **Zabezpečenie informovanosti o možnostiach, ponukách a súčasných trendoch**
 - Propagácia centra a partnerov na sociálnych sieťach
 - Sledovanie a sprostredkovanie informácií o súčasných trendoch, ponukách, aktivitách a možnostiach pre cieľovú skupinu
 - Získavanie a sprostredkovanie informácií o zahraničných stážach a výmenných pobytoch, dobrovoľníckych aktivitách, možnostiach rozvoja
- **Realizácia záujmových a rozvojových aktivít a činností s cieľom vytvorenia bezpečných vzťahov ako základného nástroja práce s cieľovou skupinou**
 - Rozvojové a záujmové aktivity – zamerané na zmysluplné trávenie času s ponukou voľnočasových aktivít s rozvojovým potenciálom, sú nástrojom na nadviazanie a rozvíjanie vzťahov so zamestnancami ako aj inými mladými ľuďmi.

- **Dobrovoľnícke aktivity** - aktivity zamerané na smerovanie cieľovej skupiny k dobrovoľníctvu.
- **Podpora uplatniteľnosti a zamestnateľnosti na trhu práce v regióne**
 - **Vytvorenie siete** spolupracujúcich inštitúcií, organizácií a zamestnávateľov regiónu v pôsobnosti centra z oblasti uplatniteľnosti a zamestnanosti cieľovej skupiny
 - **Získavanie a sprostredkovanie informácií o:**
 - kariérových a vzdelávacích príležitostiach
 - o pracovných príležitostiach zamestnávateľov v regiónoch, vrátane sociálnych podnikov
 - vzdelávaní na stredných a vysokých školách
 - ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie
 - možnosti aktívnych opatrení na trhu práce
 - **Tvorba partnerstiev so zamestnávateľmi v regióne**
 - participácia zamestnávateľov v regióne pri možnostiach uplatniteľnosti a zamestnateľnosti znevýhodnených a zraniteľných osôb v rámci cieľovej skupiny
 - umožniť zamestnávateľom podieľať sa na rozvoji zručností cieľovej skupiny
 - **Poskytovanie odborného kariérového poradenstva** v oblasti uplatniteľnosti a zamestnanosti na trhu práce - je profesionálna odborná činnosť, ktorej cieľom je sprevádzať mladého človeka pri voľbe či zmene študijného zamerania alebo povolania. Cieľom je aby človek získal prácu, prípadne (re)kvalifikáciu, v ktorej bude využívať čo do najväčšej možnej miery svoj potenciál a zvýši tak svoje šance na trhu práce.
 - **Neformálne vzdelávanie v oblasti získavania zručností riadenia kariéry :** sebaexplorácia, kariérová explorácia, riadenie a plánovanie vlastnej profesijnej a vzdelávacej dráhy

- **Poskytovanie odborného poradenstva a podpory pri riešení životných situácií a zmien**

- **Sieťovanie a spolupráca** s organizáciami poskytujúcimi poradenské služby pre vytvorenie podpornej siete pre klienta
- **Realizácia koučovacích rozhovorov** - koučovanie je spôsob práce, ktorého cieľom je, aby si mladý človek pomenoval, akú zmenu potrebuje vo svojom živote, vo vzťahoch, alebo v škole dosiahnuť, môže si lepšie uvedomiť, kam sa potrebuje posunúť, smerovať v živote, premyslieť si, aké zručnosti sa potrebuje naučiť a aké kroky podniknúť, naučí sa, ako efektívnejšie využiť svoje silné stránky, zdroje a vnútornú motiváciu.
- **Poskytovanie psychologického poradenstva** - Psychologická činnosť je zameraná najmä na pozorovanie, skúmanie, hodnotenie a zmenu správania mladého človeka, zvládanie náročných životných situácií, sebapoznávanie, zvýšenie kompetencií, hľadanie vnútorných zdrojov, prinavrátenie duševnej pohody a zmenu sebahodnotenia.
- **Poskytovanie sociálneho poradenstva** - Sociálne poradenstvo je profesionálna odborná činnosť, vykonávaná odborníkom a založená na vzťahu, podpore, sprevádzaní, rozvoji, optimálnom uplatnení klienta na jeho reálnej orientácii v živote.

- **Zvyšovanie vedomostí, zručností a postojov cieľovej skupiny cez neformálne vzdelávanie**

- **Sieťovanie a spolupráca** s organizáciami, inštitúciami pôsobiacich v oblasti vzdelávania mládeže
- **Dlhodobé programy neformálneho vzdelávania** osobného a sociálneho rozvoja mladých ľudí.
 - Rozvoj životných vedomostí, zručností a postojov založených na ucelenom systéme hodnôt. Životné zručnosti sú tie zručnosti, ktoré pomáhajú človeku efektívne zvládať bežné aj záťažové životné situácie a prispievajú k skvalitneniu jeho života.
 - Rozvoj osobnosti a vnútornej motivácie mladého človeka cez koučing

- **Aktivity neformálneho vzdelávania** - Ide o krátkodobé aktivity zamerané na rozvíjanie osobnosti mladého človeka mimo formálneho vzdelávania a to najmä metódami prednášok, diskusií, workshopov, filmových klubov s diskusiou, živých knižníc - osobné a autentické výpovede a príbehy ľudí, ktorí zdieľajú svoju cestu životom, často i s prekážkami a i.
- **Kreatívne a inovačné aktivity Innolabbu** - Innolabb ponúka v špeciálne upravenom priestore s technickým vybavením aktivity, ktoré sú určené na rozvoj kreatívnych, technických a digitálnych zručností, podpora podnikavosti
- **Service learning** – získavanie a nadobúdanie nových vedomostí, zručností, postojov a skúseností cez pomoc iným, vzdelávanie k dobrovoľníctvu

4. VÝSTUPY Z ANALITICKEJ ČASTI

Analytická časť obsahuje nasledujúce časti:

- **Analýza prostredia** - zber informácií a dát spojených s tým, v akom spoločensko-sociálno-ekonomicko-kultúrnom kontexte žije cieľová skupina
- **Analýza stavu** - opis súčasného stavu v rámci poskytovania a využívania služieb cieľovou skupinou v danom regióne
- **Mapovanie potrieb cieľovej skupiny** – zisťovanie potrieb cieľovej skupiny cez zdroje existujúcich informácií a priame zisťovanie od cieľovej skupiny

4.1 ANALÝZA STAVU A PROSTREDIA

4.1.1 ŠTATISTIKY ÚRADU PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY RIMAVSKÁ SOBOTA

Počet mladých ľudí od 13 do 30 rokov v okrese Rimavská Sobota k 01.01.2021:

- Muži (13 až 30) : 2092
- Ženy (13 až 30) : 1958
- Spolu: 4050

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-jednotiek-veku/OB/SK0329514462/OB>

Tabuľka 1: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v okrese Rimavská Sobota v mesiaci 02/2022

Celkový počet UoZ v okrese Rimavská Sobota ku 02/2022	Počet UoZ od 20 do 29 rokov v okrese Rimavská Sobota ku 02/2022
8324 uchádzačov o zamestnanie	1600 uchádzačov o zamestnanie
Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Rimavská Sobota k 02/2022	
20,39%	

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450

Tabuľka 2: Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v mesiaci 02/22 v okrese Rimavská Sobota

Dosiahnuté ukončené vzdelanie	Počet UoZ
Celkový počet UoZ	8324
Neukončené základné vzdelanie	1269
Základné vzdelanie	3624
Nižšie stredné odborné vzdelanie	63
Stredné odborné vzdelanie	1882
Úplné stredné odborné vzdelanie	1086
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	170
Vyššie odborné vzdelanie	26
Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	58
Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	136
Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	9
N/A - neurčené	1

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450

4.1.2 ANALÝZA ORGANIZÁCIÍ A AKTÉROV V OKRESE RIMAVSKÁ SOBOTA

Mapovanie a analýza prostredia v našom regióne prebiehala od konca októbra 2021 do marca 2022 formou osobných a telefonických rozhovorov. Celkovo sme oslovili 71 zástupcov organizácií, inštitúcií a aktérov v Rimavskej Sobote a okolí, z toho 23 ZŠ a 10 SŠ v oblasti pôsobnosti nášho centra. Inštitúcie, organizácie a aktérov v našom okrese sme vyhľadávali pomocou portálu e-VÚC. Oslovovali sme ich telefonicky a mailom, následne sme si s vybranými dohodli osobné stretnutie.

Pre naše mapovanie bolo potrebné zistiť o nich čo najviac informácií (čomu sa venujú, kto je ich cieľová skupina, koľko majú účastníkov, v akej oblasti a akým spôsobom môžeme spolupracovať).

Z analýzy prostredia vyplýva, že najviac organizácií a inštitúcií v oblasti pôsobnosti nášho centra sa venuje voľnočasovým aktivitám, zameraným najmä na aktívny šport. Sem môžeme zaradiť všetky športové kluby, školské kluby, CVČ a sčasti aj komunitné centrá.

Väčšina z týchto organizácií sa následne podieľa aj na zapájaní mladých do života konkrétnej komunity. Špecifikom nášho regiónu je aj práca s marginalizovanými skupinami, najmä s MRK.

Tabuľka 3: Rozdelenie podľa CS, ktorej sa organizácie a inštitúcie v okrese RS venujú

<i>Cieľové skupiny inštitúcií, organizácií a aktérov v okrese</i>
MRK – IPCR R. Sobota, komunitné centrá (R. Baňa, Klenovec, Zacharovce), OZ Východisko pre lepší život, o.z. Hrachovo, terénna soc. práca, Oxyoron, o.z. Vyšná Pokoradz
Matky s deťmi – Gotika, o.z. RS, Krízové centrum SOS R. Sobota
Mládež vo veku od 18 do 25 r – CVČ Relax, športové kluby, MAS Malohont Hrachovo
Žiaci ZŠ a SŠ, žiaci so ŠVVP, s poruchami správania – školy, CPPPaP, ÚPSVaR (soc. odbor, kuratela)
Mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia – Gotika, o.z. RS, KC Rimavská Baňa, Klenovec, Charita Agape, o.z. RS, Šanca pre Dražice, o.z.
ZP, osoby starajúce sa o ľudí so zdravotným znevýhodnením – Athéna, o.z. Hnúšťa, Opora G+N RS, Femina DSS RS
klienti CDR – Úsmev ako dar, o. z., CDR Riso R. Sobota, CDR Škovránok Hnúšťa, CDR Tornaľa, CDR Jesenské

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 4: Rozdelenie organizácií a inštitúcií v okrese RS podľa oblasti záujmu

<i>Oblasti záujmu inštitúcií, organizácií a aktérov v okrese</i>
Voľnočasové aktivity – CVČ Relax R. Sobota, športové kluby
Poradenské služby – CPPPaP, ÚPSVaR, Regionálne centrum kariéry

Dobrovoľnícke aktivity – Slovenský červený kríž, Úsmev ako dar, o.z.
Neformálne vzdelávanie – Gemersko – malohontské osvetové stredisko, Csemadok, Gotika, o. z.
Rozvoj komunity – IPCR RS, Gotika, o. z., Charita Agape, o. z. Naša Sobota, o. z.
Získavanie zručností a rozvoj osobnosti – komunitné centrá, ÚPSVaR, Východisko pre lepší život, o. z.
Kultúra a umenie – Oxymoron, o. z., MAS Malohont, Gemersko – malohontské osvetové stredisko, Knihnica M. Hrebendu RS, Gemersko – malohontské múzeum, Mestské kultúrne stredisko Rimavská Sobota

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 5: Organizácie a inštitúcie v okrese RS, s ktorými plánujeme spoluprácu pri CS NEET

Organizácia/inštitúcia/aktér- osoba	Potenciál spolupráce pri skupine NEET
Komunitné centrá	Spolupráca najmä ohľadne poradenstva v rôznych oblastiach pre zaradenie sa CS do bežného života
Centrá pre deti a rodiny	Spolupráca pri voľnočasových aktivitách a v oblasti poradenských služieb
Gotika, o. z.	Spolupráca v oblasti poradenstva a voľnočasových aktivít pre mladých zo soc. znevýhodneného prostredia
Naša Sobota, o. z.	Spolupráca na komunitnej úrovni, prepájanie a informovanosť organizácií
Základné školy	Spolupráca ohľadne voľnočasových aktivít centra, kariérneho poradenstva a odborného poradenstva pre žiakov s poruchami správania a ŠVVP
Stredné školy	Spolupráca ohľadne voľnočasových aktivít centra, kariérneho poradenstva a odborného poradenstva pre žiakov s poruchami správania a ŠVVP

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota	Spolupráca ohľadne poskytovania poradenstva a neformálneho vzdelávania
Úsmev ako dar, o. z.	Spolupráca ohľadne poradenstva, dobrovoľníctva a neformálneho vzdelávania
Mesto Rimavská Sobota	Spolupráca s TSP ohľadne mladých zo soc. znevýhodneného prostredia
Regionálne centrum kariéry	Spolupráca v oblasti uplatniteľnosti a zamestnateľnosti mladých ľudí
Východisko pre lepší život, o. z.	Spolupráca najmä ohľadne poradenstva, neformálneho vzdelávania v rôznych oblastiach pre zaradenie sa CS do bežného života
Krízové centrum SOS Rimavská Sobota, n. o.	Spolupráca ohľadne poradenstva a neformálneho vzdelávania

Zdroj: vlastné spracovanie

Z výsledkov analýzy môžeme konštatovať, že v oblasti pôsobenia nášho centra nie je nízky počet tých, ktorí sa našej CS venujú, napriek tomu sa nám na základe zistení vynorili určité bariéry. Často o sebe nemajú dostatok informácií, zameriavajú sa skôr na výkon a v neposlednom rade sa vnímajú ako konkurencia. Z rozhovorov tiež vyplynulo, že v prípadoch, kedy práca s mládežou vcelku funguje, chýba marketing najmä v zmysle propagácie a prezentácie činnosti a aktivít. Pri samotných akciách a aktivitách organizácie avizovali nedostatok dobrovoľníkov a nízku ochotu pomáhať pri realizácii a propagácii aktivít.

Napriek týmto zisteniam vidíme vcelku dostatočný potenciál na spoluprácu nášho centra s niektorými inštitúciami a organizáciami v našom regióne. Najmä v oblasti dobrovoľníctva, spoznávania a zvyšovania povedomia kultúrneho dedičstva a tradícií v oblasti pôsobnosti nášho centra, spolupráce na organizovaní aktivít a podujatí na regionálnej úrovni. Veľký význam vidíme v spolupráci s centrami pre deti a rodiny, kde vzájomne nachádzame potenciál pre využitie ponuky nášho centra pre ich súčasných aj bývalých klientov.

Oblasti záujmu a činnosti s cieľovou skupinou, ktoré vypadli zo siete inštitucionálnej a neformálnej pomoci a podpory v okrese Rimavská Sobota:

- Najviac zastúpená oblasť záujmu – športové a voľnočasové aktivity
- Najmenej zastúpená oblasť záujmu – rozvoj osobnosti a vnútornej motivácie mladého človeka – poskytovanie bezplatných poradenských služieb

Zo siete vypadli nasledovné oblasti záujmu a činnosti:

- Neformálne vzdelávanie
- Podpora informovanosti verejnosti práce s mládežou
- Získavanie a sprostredkovanie informácií o činnosti medzi jednotlivými inštitúciami a organizáciami, ktoré pracujú s CS
- Bezplatné poradenské služby

Cieľové skupiny, ktoré vypadli zo siete inštitucionálnej a neformálnej pomoci a podpory v okrese Rimavská Sobota:

- Osoby, ktoré sa o niekoho starajú – ženy – matky, ktoré neboli nikdy aktívne na trhu práce z dôvodu materskej, rodičovskej dovolenky; s touto CS v oblasti pôsobenia centra samostatne nepracuje žiadna organizácia ani inštitúcia
- MRK – s touto CS v oblasti pôsobenia centra samostatne nepracuje žiadna organizácia ani inštitúcia
- Klienti CDR – súčasní aj bývalí; najmä zaradenie sa do bežného života po odchode z CDR

Cieľová skupina, na ktorú zameriavame pozornosť v Centre práce s mládežou Rimavská Sobota:

Cieľové skupiny sme zvolili na základe dostupných informácií o demografickej štruktúre, analýzy prostredia a mapovania organizácií pracujúcimi s mládežou. Pri výbere cieľovej skupiny sme z

- NEET – nezamestnané osoby – vzhľadom na vysokú mieru nezamestnanosti v našom regióne sa chceme zamerať na túto CS a formou poskytovania odborného poradenstva a rozvoja zručností zvýšiť šance zamestnať sa
- Mladí zo soc. znevýhodneného prostredia – máme mnoho mladých spadajúcich do tejto CS, ktorým chceme v našom centre poskytnúť bezpečné miesto na utváranie sociálnych vzťahov a seberealizáciu.

- **Klienti CDR – súčasní, bývalí** – vyplynulo nám to z analýzy a osobných stretnutí, kde prejavili záujem. V rámci sieťovania sme schopní prepojiť naše možnosti s ponukou iných organizácií venujúcich sa tejto CS.
- **Ženy – matky s deťmi** – z analýzy nám vyplynulo, že v oblasti pôsobnosti nášho centra nie je organizácia, ktorá by sa venovala konkrétne tejto cieľovej skupine a z toho dôvodu vidíme možnosť ponúknuť tejto CS priestor na rozvoj a tiež využitie poradenských služieb.
- **Žiaci ZŠ, SŠ – so ŠVVP, končiace ročníky**

Z analýzy nám vyplynula potreba vytvorenia bezpečného priestoru na stretávanie sa s priateľmi a trávenie voľného času, pretože práve v tomto čase je žiadúce, aby sa mladí ľudia zaujímali o svoju budúcnosť a najmä o svoje budúce zamestnanie. Preto je podstatou ponúknuť informačné a poradenské služby, orientáciu na trhu práce a rozvoj osobnosti aj formou voľnočasových aktivít.

4.2 MAPOVANIE POTRIEB CIEĽOVEJ SKUPINY

Pri mapovaní potrieb mladých ľudí v oblasti pôsobnosti nášho centra sme využili nasledovné nástroje:

- Dotazníky
- Fokusové skupiny
- Terénny prieskum

Dotazníky

Dotazníky sme rozposlali mailom na základné a stredné školy v oblasti pôsobnosti nášho centra. Väčšinou sme sa stretli s ochotou posunúť dotazníky na vyplnenie žiakom, v niektorých prípadoch bolo potrebné kontaktovať výchovných poradcov alebo konkrétnych učiteľov. Vzhľadom na špecifikum nášho regiónu, v ktorom je množstvo škôl s vyučovacím jazykom maďarským sme dotazník preložili aj do ich materinského jazyka. Získali sme 357 odpovedí z dotazníkov – z toho 135 od žiakov SŠ a 222 od žiakov ZŠ (z toho 41 v maď. jazyku).

Na základe ich vyhodnotenia sme zistili, že mladí ľudia primárne potrebujú miesto, kde by mohli tráviť čas so svojimi kamarátmi. Dôležité pre nich sú práve sociálne kontakty, osobnostný rozvoj a možnosť aktívne sa zapojiť do života v regióne.

Fokusové skupiny

Realizácia fokusových skupín s mládežou a mladými NEET prebehla prezenčne, len na jednej ZŠ online (ZŠ Ožďany). Najviac fokusových skupín sa nám podarilo zrealizovať so žiakmi základných a stredných škôl priamo v Rimavskej Sobote. Väčšina z nich sa uskutočnila na 2 najväčších základných školách v Rimavskej Sobote - ZŠ Pavla Dobšinského a ZŠ P. K. Hostinského. Zo stredných škôl sa FS v priestoroch internátu zúčastnili žiaci Súkromného konzervatória v RS, Strednej odbornej školy technickej a agropotravinárskej v RS a Súkromnej strednej odbornej školy v RS.

Zrealizovali sme 45 fokusových skupín, ktorých sa zúčastnilo 381 respondentov. Z toho:

- SŠ - 18 FS – 176 respondentov – 77 chlapcov a 99 dievčat
- ZŠ – 23 FS – 189 respondentov – 84 chlapcov a 105 dievčat
- NEET – 4 FS – 22 respondentov – 11 klienti CDR a 11 osoby ŤZP a osoby, kt. sa o nich starajú.

Z výsledkov ich analýz môžeme konštatovať, že mladí najradšej svoj voľný čas trávia s kamarátmi, venujú sa športu, pozerajú filmy, počúvajú hudbu, chodia do prírody, hrajú hry a komunikujú cez sociálne siete.

Priestory centra im pre tieto aktivity môžu poskytnúť bezpečné miesto, čo väčšina z nich vníma ako veľké pozitívum, pretože takéto miesto im v meste chýba. Vcelku početná časť z nich má záujem aj o aktivity v Innolabbe, najmä o fotografovanie, programovanie, robotiku a 3D tlač. Tiež by radi vyskúšali aj outdoorové aktivity, spojené najmä so spoznávaním nášho regiónu. Pozitívne na nich zapôsobila aj ekologická a environmentálna téma, na princípoch ktorej je postavené aj naše centrum.

Z analýzy fokusových skupín so žiakmi stredných škôl vyplynulo, že mladí majú záujem sa podieľať na živote v regióne, chcú byť užitoční a mať možnosť rozvíjať sa a prezentovať svoje schopnosti a zručnosti. V tomto smere im naše centrum poskytuje priestor na organizovanie besied, workshopov a stretnutí s osobnosťami nášho regiónu. V rámci pomoci vidíme možnosti v dobrovoľníctve, kde je priestor na spoluprácu aj s organizáciami a inštitúciami. Aktivity nášho

centra budú zamerané prevažne na rozvoj osobných a sociálnych zručností, projekt Rozbehní sa - podnikateľská prípravka, ktorý pomáha mladým rozbehnúť projekt.

Z analýzy fokusových skupín realizovaných s NEET sme zistili, že osoby ŤZP a ich opatrovníci primárne potrebujú riešiť najmä ťažkosti pri začlenení do bežnej spoločnosti, kde však vidia bariéry najmä na strane štátu. Z pohľadu nášho centra vidíme priestor na spoluprácu v oblasti poskytovania informácií, sociálneho poradenstva a orientácie na trhu práce. S klientami CDR vidíme priestor na spoluprácu vo viacerých smeroch, či sa to týka poradenských služieb, neformálneho vzdelávania ako aj rozvojových aktivít.

Terén

Na potreby mladých sme sa pýtali aj počas rozhovorov na stretnutiach priamo v teréne. Oslovili sme ich na miestach, kde sa v našom meste najčastejšie stretávajú - okolie škôl a internátu, športové ihriská. V teréne sme oslovili 64 respondentov - žiaci ZŠ, SŠ, MRK, mladí zo soc. znevýhodneného prostredia. Osobné stretnutia s mladými boli vcelku príjemné a inšpiratívne. Myšlienka a zámer nášho centra sa im páčili, ich potreby boli v mnohom podobné - týkali sa priestoru na stretávanie, výmene informácií a možnosti rozvíjať sa.

4.3 JAVY A POTREBY MLADÝCH ĽUDÍ V OKRESE RIMAVSKÁ SOBOTA

Rimavská Sobota a okolie patrilo až do konca 80. rokov minulého storočia medzi vyspelejšie časti Slovenska. V období 90. rokov však všetky väčšie firmy boli zavreté alebo boli premiestnené v rámci Slovenska. Strmý pád ekonomiky v regióne mal obrovský vplyv na životnú úroveň rodín a na možnosti uplatnenia mladých ľudí v okrese. Dôsledky tejto zmeny mladí dodnes cítia a veľké množstvo ich potrieb súvisí resp. vychádza z ekonomickej slabosti regiónu.

Keďže vekové zloženie našej cieľovej skupiny je veľmi široké, aj jej potreby sú rôznorodé a veľmi často úplne iného charakteru. Potreby žiakov vyšších ročníkov základných škôl a prvých tried stredných škôl sa týkajú väčšinou možnosti využitia voľného času. Táto skupina by privítala v regióne kvalitnejší kultúrny a športový život. Podľa nich je málo nesúťažných športových aktivít, chýbajú im voľne dostupné športové ihriská. Takisto nie sú spokojní s ponukou kultúrneho vyžitia. Skupina starších žiakov stredných škôl a mladých dospelých okrem zlepšenia kultúrneho a športového života očakáva zmenu aj na poli uplatnenia sa a riešia aj iné existenčné otázky. Táto

staršia skupina vníma svoje okolie oveľa kritickejšie a určitým spôsobom už plánuje aj svoju budúcnosť. Keď sme sa pýtali na ich potreby, často sme dostali odpoveď, že potreba mať istotu, potreba mať nejakú víziu svojej budúcnosti je pre nich dôležitejšie, než potreby ktoré súvisia s ich terajším každodenným životom. To však nie je prekvapujúce, keďže mnohí z nich žijú v rodinách, ktoré majú finančné problémy a tým pádom prezentujú potreby svojej rodiny. Potreby ako zvyšovanie zamestnanosti, príchod nových investorov náš projekt nevyrieši, ale určite je našou povinnosťou sprostredkovať ich nespokojnosť v tejto oblasti.

Potreba mať bezpečné miesto, kde si môžu vo svojom voľnom čase posediť s kamošmi a porozprávať sa, bola u každého opýtaného jednoznačná. Práve preto projekt Space pozitívne privítali a vyzdvihli jeho dobrovoľný charakter.

Posledná kategória potrieb je špecifická, keďže tieto potreby neboli priamo vyslovené, ale vnímavý človek si ich vie identifikovať. Zvyšovanie vplyvu sociálnych sietí, prítok obrovského množstva informácií prehĺbuje sociálnu vzdialenosť medzi mladými. Byť vypočutý a byť pochopený, sú potreby, ktoré má každý človek, ale u mladých je to oveľa kritickejšie, keďže sú vo fáze svojho života, keď sa vytvára ich pohľad na svet a formuje sa ich osobnosť.

5. PRIORITNÉ OBLASTI V CENTRE PRÁCE S MLÁDEŽOU RIMAVSKÁ SOBOTA

Na základe vyššie uvedených analýz a výstupov, ako aj vzhľadom na model a personálne zabezpečenie CPM RS sme si zadefinovali nasledovné javy a prioritné oblasti práce s mládežou v oblasti pôsobenia nášho centra:

1. Znížená úroveň zručností a možností začlenenia sa do spoločnosti a uplatniteľnosti na trhu práce - začlenenie sa cieľovej skupiny do spoločnosti a uplatniteľnosť na trhu práce

Opatrenia/aktivity:

- Rozvoj životných zručností
- Spolupráca so zamestnávateľmi
- Sieťovanie pomoci klientovi
- Kariérne, sociálne a psychologické poradenstvo
- Koučing

- Tranzitný program/sprevádzanie klienta

2. Zvýšené riziko upadnutia cieľovej skupiny do statusu NEET - rozvoj osobnosti a zručností mladých ľudí a posilnenie vnútornej motivácie

Opatrenia/aktivity:

- Rozvoj životných zručností
- Koučing
- Odborné poradenstvo
- Dobrovoľníctvo
- Service learning
- Zahraničné stáže
- Innolabb
- Rozvojové aktivity

3. Nedostatočná dôvera mladých voči organizáciám, inštitúciám a aktérom v oblasti pôsobnosti centra - bezpečná komunita aktérov a cieľovej skupiny

Opatrenia/aktivity:

- Budovanie komunity
- Budovanie vzťahov mladých s inštitúciami, organizáciami
- Prepájanie a informovanie o aktivitách aktérov
- Vybudovanie bezpečného miesta pre cieľovú skupinu a aktérov

6. EVALVÁCIA

Akčný plán centra, ktorý sme si vytvorili, budeme vyhodnocovať priebežne, systematicky a kontinuálne. Aktivitu budeme považovať za úspešne zrealizovanú po naplnení merateľných ukazovateľov a dodržaní stanoveného termínu realizácie. Ciele a aktivity budú vyhodnocované pravidelne raz štvrťročne.

Ak pri vyhodnocovaní zistíme, že nami stanovené merateľné ukazovatele sa nám nedarí naplňať, vykonáme analýzu príčin a aktualizáciu strategického plánu. Aktualizácia strategického plánu sa bude týkať tých opatrení, ktoré sledujú dané ciele v zmysle modifikácie merateľných ukazovateľov alebo rozšírenia ponuky aktivít podľa dopytu cieľových skupín.

Plán aktivít centra budeme vyhodnocovať aj kvalitatívne formou a to najmä na základe spätnej väzby od klientov. Z ich reflexií na ponuku a zrealizované aktivity, ktorých sa aktívne alebo pasívne zúčastnia zistíme, či a nakoľko sme splnili ich očakávania, čo sa im páčilo alebo naopak, s čím neboli spokojní. Na základe týchto informácií budeme vedieť flexibilne reagovať. Pre nás zamestnancov CPS RS sa tak vytvárajú príležitosti na zlepšovanie našej práce, zdokonaľovanie a sebavzdelávanie.

7. ZÁVER

Dosiahnutie úspechu mladých ľudí v živote závisí od množstva faktorov, ale najmä od prostredia. Prostredia, v ktorom sa mladí cítia byť prijatí. Ak sú obklopení toleranciou, osvojujú si, ako byť trpezliví. Ak sú obklopení podporou, neboja sa dôverovať. Ak sú obklopení chválou, naučia sa oceniť druhých. Ak sú obklopení prijatím, majú radi sami seba a dôverujú vo svoje schopnosti. Ak sú obklopení uznaním, majú cieľ. Ak sú obklopení spolupatričnosťou, dokážu sa nezištne podeliť. Ak sú v bezpečí, vytvárajú si vzťahy, ktoré ich naplňujú. Ak sú obklopení priateľstvom, vnímajú SPACE ako to správne miesto pre seberealizáciu a aktívne trávenie voľného času. A práve o tieto myšlienky sme sa opierali pri vytváraní dokumentu Stratégia a akčný plán Centra práce s mládežou Rimavská Sobota. Dokument, ktorý bude, základom našej práce s mládežou a veríme, že jeho naplnenie overí model novovytvorených centier v praxi.

Dokument Stratégia a akčný plán Centra práce s mládežou SPACE Rimavská Sobota bol vytvorený na základe potrieb projektu Overenia modelu centier práce s mládežou v BBSK. Tento dokument je založený na východiskách regionálnej, národnej a európskej úrovne, ako aj analýze a mapovaní prostredia a potrieb mládeže, analýze prostredia a stavu v Rimavskej Sobote a našich doterajších skúsenostiach.

Stratégia a akčný plán centra sú základom našej doterajšej, súčasnej aj budúcej aktivity, pôsobnosti a napredovania. Obsah tohto dokumentu sa bude prispôbovať na základe overenia modelu a akčného plánu v praxi, aby sa predišlo stagnácii a zabezpečila sa čo najvyššia úroveň služieb poskytovaných v rámci tohto projektu. Keďže je tento dokument stavebným pilierom našej práce, budeme z neho čerpať pri tvorbe plánu a harmonogramu centra, plánu aktivít centra, ale aj v akýchkoľvek ďalších fázach tvorby modelu Centra práce s mládežou SPACE Rimavská Sobota.

8. PRÍLOHY

PRÍLOHA Č.1: AKČNÝ PLÁN CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE RIMAVSKÁ SOBOTA

Hlavný cieľ 1 – Zmocňovať, podporovať a motivovať CS pre schopnosť uplatniť sa na trhu práce a začleniť sa do spoločnosti				
Cieľová skupina	NEET neaktívne osoby NEET nezamestnané osoby			
Opatrenie 1.1	Rozvoj životných zručností CS			
Cieľ opatrenia 1.1	Nadobudnutie životných zručností, získanie motivácie a možností začlenenia sa do spoločnosti a na trhu práce.			
Merateľný ukazovateľ	Zrealizovaný 1 x program Min. 8 klientov			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 1.1				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Program na zvýšenie uplatniteľnosti na trhu práce	10/22 – 02/23		20€	1 program/ 8 klientov
Opatrenie 1.2	Súčinnosť so zamestnávateľmi, príprava CS na zamestnanie			
Cieľ opatrenia 1.2	Sieťovanie zamestnávateľov, vytváranie partnerov aktérov v regióne pre zvyšovanie možností začlenenie sa CS na trh práce			
Merateľný ukazovateľ	Stretnutie 1x mesačne Počet spolupracujúcich zamestnávateľov 10			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 1.2				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav

Spolupráca so zamestnávateľmi	1x mesačne		50€	3x stretnutie 5 zamestnávateľov v spolupráci
Opatrenie 1.3	Poskytovanie poradenstva			
Cieľ opatrenia 1.3	Prostredníctvom poskytovania sociálneho, psychologického, kariérneho poradenstva a koučingu zvýšiť uplatniteľnosť v spoločnosti a na trhu práce			
Merateľný ukazovateľ	3 klienti – zvýšenie uplatniteľnosti 3 zamestnaní klienti			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 1.3				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Poskytovanie odborného poradenstva	3x týždenne			3 klienti – zvýšenie uplatniteľnosti 3 zamestnaní klienti

Hlavný cieľ 2 - Zvýšenie uplatniteľnosti v spoločnosti a na TP prostredníctvom poskytovania sociálneho, psychologického, kariérového poradenstva a koučingu				
Cieľová skupina	NEET neaktívne osoby; Žiak ZŠ; Žiak SŠ; Študent VŠ; Migrant			
Opatrenie 2.1	Realizácia neformálneho vzdelávania prostredníctvom samostatných programov na podporu osobnostného rozvoja a životných zručností mladých ľudí			
Cieľ opatrenia 2.1	Rozvoj a zvýšenie životných a sociálnych zručností prostredníctvom neformálne vzdelávania rozčleneného do samostatných programov			
Merateľný ukazovateľ	6 x program NFV Min 8 klientov na programe			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 2.1				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Program rozvoja životných zručností podľa potrieb cieľovej skupiny	11/22 – 06/23		120€	3 programy 24 klientov
Preventívny program NFV za účelom znižovania rizík upadnutia do statusu NEET	10/22 – 03/23			1 program 10 klientov
Program rozvoja rodičovských zručností a posilnenie motivácie	10/22 – 06/23		80€	2 programy 16 klientov
Opatrenie 2.2	Poskytovanie odborného, sociálneho, psychologického, kariérového poradenstva a koučingu			

Cieľ opatrenia 2.2	Motivovanie a posilnenie osobnosti a odhalenie vnútorného potenciálu pomocou poskytovania odborného poradenstva a koučingu			
Merateľný ukazovateľ	21 klientov			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 2.2				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Poskytovanie odborného poradenstva a podpory	3x týždenne			21 klientov (6 klientov na zamestnanca)
Opatrenie 2.3	Organizovanie aktivít neformálneho vzdelávania			
Cieľ opatrenia 2.3	Získavanie, osvojovanie a zvyšovanie kompetencií rozvoja osobnosti pomocou vedenia diskusií, workshopov a programov			
Merateľný ukazovateľ	6 aktivít			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 2.3				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Aktivity neformálneho vzdelávania	2x mesačne		80€	6 aktivít
Aktivity neformálneho vzdelávania Innolabbu	2 x týždenne			

Hlavný cieľ 3 - Vybudovanie dôvery medzi CS a aktérmi pracujúcimi s mládežou v oblasti pôsobnosti centra				
Cieľová skupina	NEET – neaktívna osoba; NEET – nezamestnaná osoba; Žiak ZŠ; Žiak SŠ; Študent VŠ; Migrant			
Opatrenie 3.1	Budovanie bezpečného priestoru a vzťahov na základe spolubytia a prijatia			
Cieľ opatrenia 3.1	Vybudovanie komunity mladých, vytvorenie a upevňovanie vzťahov			
Merateľný ukazovateľ	Pravidelné stretnutia, počet klientov			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 3.1				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Open Space	2 x týždenne		100€	30 stretnutí
Organizované aktivity	1 x týždenne		500€	15 stretnutí
Kontaktná práca (podporné rozhovory, rozvoj vzťahov)	Podľa potreby			30 účastníkov CS
Opatrenie 3.2	Vytváranie bezpečného miesta pre CS a aktérov			
Cieľ opatrenia 3.2	Vytvorenie a poskytnutie bezpečného miesta pre CS a aktérov			
Merateľný ukazovateľ	4 aktivity v spolupráci s vybranými aktérmi v regióne			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 3.2				

Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Aktivity so spolupracujúcimi aktérmi	1x mesačne	NIVAM A-Klub	80€	4 aktivity
Opatrenie 3.3	Sieťovanie organizácií, inštitúcií a aktérov v regióne			
Cieľ opatrenia 3.3	Zdieľanie informácií a spolupráca pri realizácii aktivít pre CS			
Merateľný ukazovateľ	10 spolupracujúcich organizácií			
Konečný stav				
Plán aktivít v opatrení 3.3				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Spoločné stretnutia organizácií, inštitúcií a aktérov	1x mesačne		40€	4 stretnutia

PRÍLOHA Č.2.: DOTAZNÍK

Príklady odpovedí vo vybraných otázkach:

Otázka č. 4. Keby si mal neobmedzený čas a prostriedky, čo by si chcel vo voľnom čase robiť?

1. „Cestovať“
2. „Pozerat filmy a seriály, čítať knihy, spať“
3. „Užíval si život“
4. „Počúvať hudbu, cestovať po svete, čítať knihy, byť s rodinou, priateľkou a kamarátmi“
5. „Chodiť nakupovať,“
6. „rozvíjať vedomosti,“
7. „byť vonka s priateľmi“
8. „ísť na nejaké príjemné oddychové miesto“
9. „Športovať“
10. „cvičiť, tráviť chvíle s ľuďmi“
11. „Som spokojná s tým čo mám“
12. „Cestovať“
13. „Cestovať a fotiť a zároveň sa stať úspešnou fotografkou“
14. „Neviem“
15. „Neviem“
16. „Neviem“
17. „Tráviť čas s kamarátmi vonku“.
18. „Pomáhať útulkom a cestovať s kamarátmi.“
19. „Chotiť s kamarátmi von a hrať počítačové hry“
20. „to, čo mám rada, napr. čítanie, kreslenie“
21. „Cestovať a spoznávať nové miesta a hlavne si to užiť“
22. „vytvoriť niečo, maľovať“
23. „Keby som mala dostatok času tak by som stále robila zo stuhy kvety a z toho ozdoby.“
24. „Tráviť čas s rodinou a kamarátmi.“
25. „Hrať hry, opravovať počítače / autá“
26. „Byť s kamarátmi“
27. „Spoznávať nové veci a niečo sa postupne učiť“
28. „Hrať volejbal s kamarátmi“
29. „nakupovať“
30. „hrať hry“
31. „Nakupovala v nákupnom centre“
32. „Nakupovať,“

Otázka č. 6. Čo všetko by si ešte v našom centre privítal?

1. „už nič lebo všetko čo chcem mam“
2. „dievčata“
3. „Viac športu“
4. „Billiard, ping-pong“
5. „keby bolo v tornali,ja mám problém dochádzať do RS, nemáme spoje“

space
tu môžeš rásť

6. „Snack bar alebo proste veci v ktorom sa môže platiť hodinkami aby sme si nemuseli vláčiť peňaženku keby tam bol ten snack bar a by sme sa len cipy hodinkami a pri odchode by sme vyplatili všetko čo sme kupili“
7. „fitness, kde vieme chodiť len mi skolaci“
8. „Eeeed“
9. „Dobrovoľníctvo“
10. „Výživové poradenstvo“
11. „Knihy“
12. „IT zónu, Lego zónu, art zónu, anime zónu, vyšívanie/šitie textilu“
13. „Neviem“
14. „Koncerty“
15. „Projekty týkajúce sa ekológie a enviromentaliky“
16. „Neviem“
17. „Šport“
18. „Šitie“
19. „Psí park, nejaké prístroje na cvičenie“
20. „neviem nejaké špeciálne eventy alebo ak niečo napr. turnaj videohier“
21. „Neviem je to jedno“
22. „Oddychovú zónu“
23. „čitateľský krúžok“
24. „neviem“
25. „Nič iné mi nenapadá.“
26. „Mo] no nejaký kútik s knihami.“
27. „Pc hry“
28. „Ja do RS dochádzam, nemám dobré spoje, takže pre mňa je to všetko aj tak nedostupné...”
29. „skatepark a basketbalove ihrisko“
30. „Niečo kde by sa dalo dobre zabaviť, alebo o niečom poučiť/ vedieť napr. menšie múzeum elektrotechniky (TEATRO toho má veľmi málo...) .“
31. „Právne poradenstvo pre mládež, priestor pre anonymné otázky-odpoved“
32. „Hra na klavír“
33. „z toľkých ponúk, si myslím, že stačí“
34. „Neviem“
35. „kofolu zadarmo :)“
36. „nic“
37. „učenie varenia a pečenia“
38. „neviem“
39. „Informatická oblasť“
40. „biliard“
41. „kaviareň kde si viem pohodlne prečítať knihu v príjemnej atmosfére“
42. „Čitateľský klub možno aj s vopred určenými knihami a následne vedenými diskusiami. Literárne prednášky o konkrétnych autoroch, dielach, obdobiach alebo smeroch“